

Δομημένος Προγραμματισμός

Τμήμα Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και
Πληροφοριακών Συστημάτων

www.bpis.teicrete.gr

Γενικές Πληροφορίες

- Σελίδα μαθήματος <http://eclass.teicrete.gr/courses/DBI101/>
- Βιβλίο
C Προγραμματισμός, Εισαγωγή στη C++ και τη Java , P. J. Deitel
- Διδασκαλία
4 ώρες εργαστήριο
Ομάδα Α
Δευτέρα 15:00-19:00
Ομάδα Β
Πέμπτη 11:00-13:00 και Παρασκευή 11:00-13:00

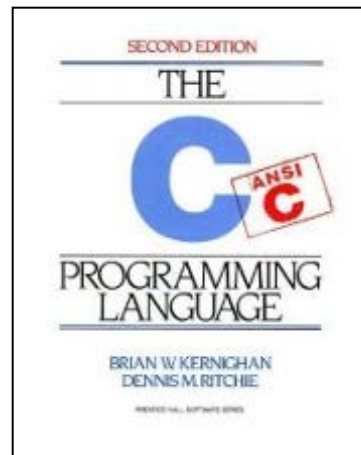
Βιβλιογραφία

- Αναζητήστε στο Google (www.google.com)

C Programming Language (2nd Edition) **filetype:pdf**

C Programming Language (2nd Edition)

Brian W. Kernighan και Dennis M. Ritchie

Αξιολόγηση

- Σε κάθε εργαστήριο θα παραδίδετε τον κώδικα που έχετε αναπτύξει στα πλαίσια των ασκήσεων που θα σας δοθούν

Δημιουργία φακέλου (σε κάθε εργαστήριο):

`Domhmenos_AMxxx\05_03_2010\`

π.χ. αν το Α.Μ. σας είναι 50 θα αποθηκεύσετε τις σημερινές ασκήσεις στον φάκελο `Domhmenos_AM50\05_10_2010\`

- Επίσης σε καθορισμένες ημερομηνίες θα αποστέλλετε μέσω `eclass` τις ασκήσεις που σας έχουν δοθεί για το σπίτι

Αξιολόγηση (Εργαστήριο)

Αποστολή κώδικα

- Στο email που θα στείλετε ορίζετε σαν **Θέμα** το ΑΜ σας και τον τίτλο του μαθήματος

π.χ. 50 Δομημένος Προγραμματισμός

Αξιολόγηση

- Ο τελικός βαθμός του εργαστηρίου προκύπτει κατά:

60% από την τελική εξέταση του εργαστηρίου

30% από τη βαθμολογία των ασκήσεων για το σπίτι

10% από τη συμμετοχής σας στο εργαστήριο και βαθμολογία των ασκήσεων του εργαστηρίου

Κανόνες Ομαλής Διεξαγωγής Διαλέξεων

- Ερχόμαστε στην αίθουσα στην ώρα μας
- Δεν επιτρέπονται το νερό, τα αναψυκτικά, ο καφές, τρόφιμα κτλ. Πετάμε τα σκουπίδια στα καλάθια κατά την αποχώρηση μας από την αίθουσα.
- Τα κινητά τηλέφωνα θα πρέπει να είναι σε **αθόρυβη** λειτουργία και μπορούν να χρησιμοποιηθούν **μόνον σε περίπτωση άμεσης ανάγκης**.

Οδηγός Επιτυχίας

- Στην αίθουσα θα αναπτυχθούν και θα αναλυθούν πολλά θέματα προγραμματισμού τα οποία είναι πολύ δύσκολα στην κατανόηση τους με ατομική μελέτη.
- Η εκμάθηση προγραμματισμού Η/Υ απαιτεί συνεχή μάθηση και πειραματισμό. Μαθαίνουμε από την συνεχή επίλυση προβλημάτων με την βοήθεια των καθηγητών.
- Είμαστε εδώ για να βοηθήσουμε. Συνεργαστείτε μαζί μας μελετώντας συνεχώς την καινούργια γνώση στον προγραμματισμό.

Διατυπώνετε ελεύθερα τις απορίες σας. Μια απορία δική σας ίσως να είναι κομμάτι γνώσης για τον συνάδελφο σας.

Αντικείμενο Μαθήματος

- Εισαγωγή στην λογική του προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Κατανόηση της φιλοσοφίας και των αρχών που διέπουν τον προγραμματισμό
- Εκμάθηση των βασικών μηχανισμών γραφής προγραμμάτων
- Εφαρμογή και πειραματισμό της γνώσης σε μια γλώσσα προγραμματισμού υψηλού επιπέδου

Θεματικές Ενότητες Μαθήματος

- Εισαγωγή στον προγραμματισμό
  - Ιστορική αναδρομή
  - Από το πρόβλημα στο πρόγραμμα
  - Βασικά στοιχεία της C (Λεξιλόγιο, Σύνταξη κτλ.)
- Μεταβλητές και συναρτήσεις της C
  - Η έννοια της μεταβλητής και οι τύποι της
  - Συναρτήσεις εισόδου εξόδου και αλληλεπίδραση με τον χρήστη
- Τελεστές, διατύπωση εκφράσεων στη C, και έλεγχος ροής
  - Κατηγορίες εκφράσεων και τελεστών.
  - Μετατροπές τύπων
  - Έλεγχος ροής με `if ... else` και υποθετικός τελεστής, `Switch`
...

Θεματικές Ενότητες Μαθήματος

- Επαναλήψεις και βρόχοι
  - βρόχος while-do, do-while
  - βρόχος for ...
  - μετασχηματισμός while – for
- Πίνακες και αλφαριθμητικά
  - Μονοδιάστατοι, πολυδιάστατοι πίνακες
  - Αλφαριθμητικά και παρουσίαση σχετικών συναρτήσεων της C
- Απαριθμητικοί τύποι και δομές
  - Απαριθμητικοί τύποι
  - Δομές (structures) και χρήση αυτών
- Συναρτήσεις
  - Δήλωση, ορισμός και κλήση συναρτήσεων
  - Εμβέλεια μεταβλητών

Θεματικές Ενότητες Μαθήματος

- Δείκτες στη C
  - Η έννοια του δείκτη (δήλωση και χρήση αυτού)
  - Δείκτες σε συναρτήσεις και δομές
- Διαχείριση αρχείων
  - Άνοιγμα και κλείσιμο αρχείων
  - Εγγραφή και ανάγνωση αρχείων
  - Συναρτήσεις της C για είσοδο/έξοδο σε αρχεία
  - Ανάγνωση, εγγραφή σε δυαδικά αρχεία
- Δυναμική διαχείριση μνήμης
  - Οι συναρτήσεις malloc, calloc και free
  - Δείκτες σε δείκτες
  - Δείκτες και συναρτήσεις σε αλφαριθμητικά

Η γλώσσα προγραμματισμού C

- Δημιουργήθηκε από τον Dennis Ritchie στα Bell Labs USA το 1972.
- Δημιουργήθηκε για τη σχεδίαση του λειτουργικού συστήματος UNIX.
- Είχε γρήγορη εξάπλωση.

Η γλώσσα προγραμματισμού C

- Η C είναι ισχυρή και ευέλικτη για πολλές εφαρμογές.
- Είναι δημοφιλής άρα υπάρχουν ποικιλία μεταγλωττιστών και χρήσιμων βοηθημάτων.
- Προγράμματα της C μπορούν να εκτελεστούν σε διαφορετικά συστήματα υπολογιστών.

Η γλώσσα προγραμματισμού C

- Η C είναι μία γλώσσα λίγων λέξεων.
Μία γλώσσα με περισσότερες λέξεις κλειδιά **ΔΕΝ** είναι πιο ισχυρή.
- Ο κώδικας της C μπορεί (και πρέπει) να γραφεί σε ρουτίνες που λέγονται *συναρτήσεις*.
- Η C++ (αντικειμενοστρεφής ή object oriented) είναι υπερσύνολο της C. Όσα ισχύουν στη C, ισχύουν και στη C++.

Η γλώσσα προγραμματισμού C

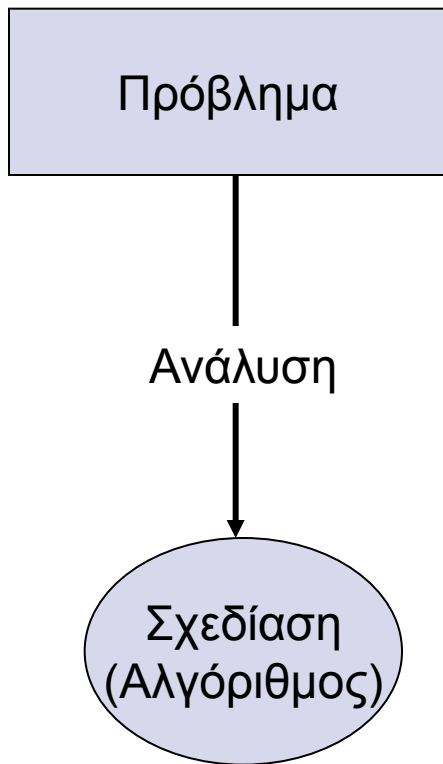
- Συναρτήσεις σε C μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά σε άλλες εφαρμογές.

Με εφόδιο τη C αποκτάτε ισχυρά θεμέλια για εκμάθηση άλλων γλωσσών προγραμματισμού όπως Java, C++, κτλ.

Από το Πρόβλημα στο Πρόγραμμα

- Ανάλυση του προβλήματος
- Επιινόηση & Σχεδιασμός λύσης (Αλγόριθμο)
- Μεταφορά Αλγορίθμου σε Κώδικα (πηγαίο)
- Μεταγλώττιση πηγαίου κώδικα
- Παραγωγή του αντικείμενου κώδικα
- Σύνθεση του αντικείμενου κώδικα
- Εκτέλεση προγράμματος

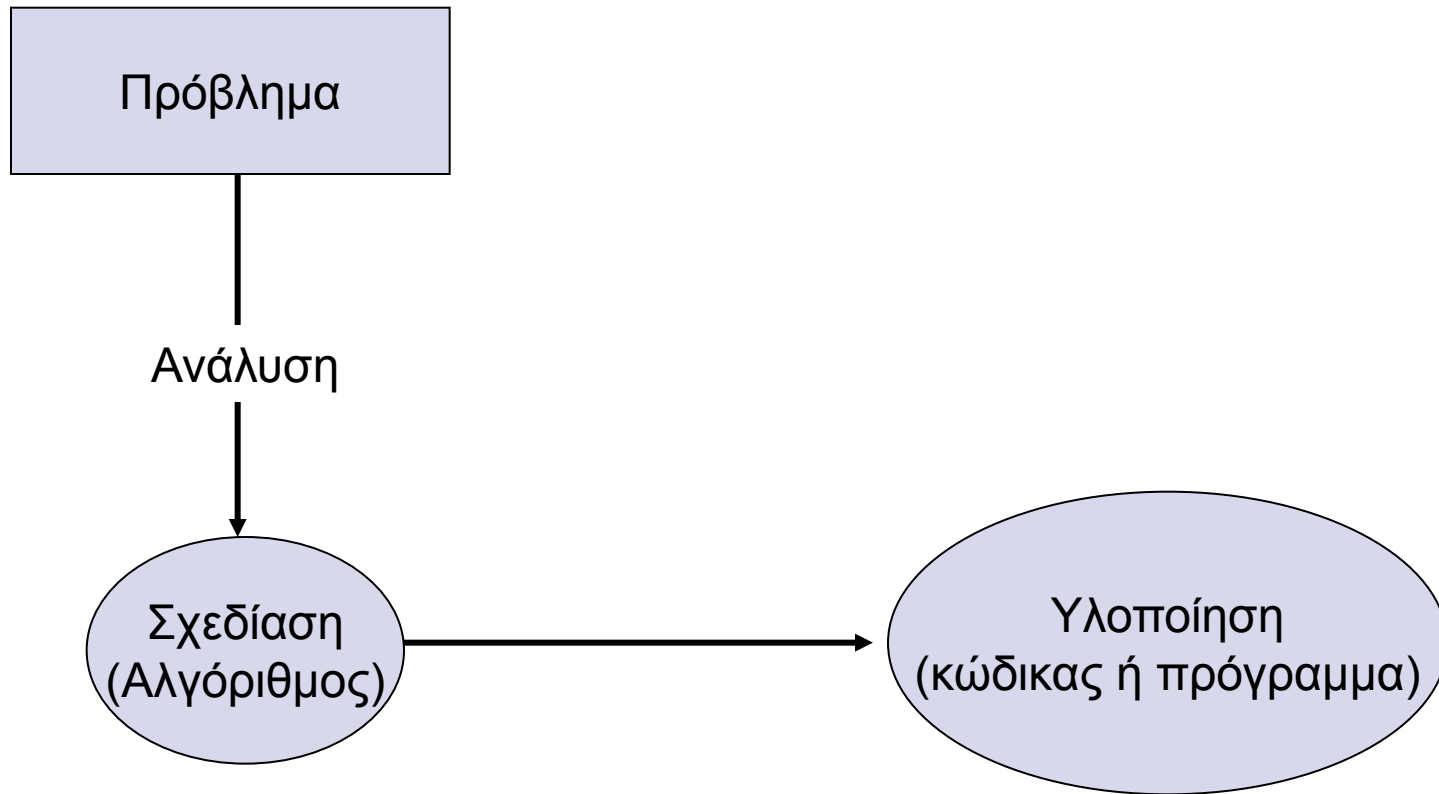
Από το Πρόβλημα στο Πρόγραμμα

Αλγόριθμος

- Μία **υπολογιστική διαδικασία** που αποτελείται από μία πεπερασμένη σειρά αυστηρώς καθορισμένων υπολογιστικών βημάτων με σκοπό τη λύση ενός προβλήματος
- Κάθε αλγόριθμος δέχεται κάποια δεδομένα σαν **είσοδο** και παράγει κάποια αποτελέσματα (τη λύση του προβλήματος) σαν **έξοδο**.
- Τρόποι παρουσίασης ενός αλγόριθμου:
  - φυσική γλώσσα
  - διάγραμμα ροής (Flow chart)
  - Ψευδοκώδικας (pseudocode)

Από το Πρόβλημα στο Πρόγραμμα

Πρόγραμμα – Γλώσσα Προγραμματισμού

- **Πρόγραμμα** είναι η έκφραση ενός αλγορίθμου (η μεταφορά του σε εντολές) σε μια γλώσσα προγραμματισμού
- **Γλώσσα προγραμματισμού** είναι μια συστηματική σημειογραφία με την οποία περιγράφουμε με ακρίβεια υπολογιστικές διεργασίες ή διαδικασίες

Πρόγραμμα – Γλώσσα Προγραμματισμού

- **Υπολογιστική διεργασία ή διαδικασία** είναι ένα σύνολο από υπολογιστικά βήματα που μπορεί να εκτελέσει ένας υπολογιστής προκειμένου να διεκπεραιώσει ένα συγκεκριμένο έργο
- Γλώσσα C ως επιλογή για την υλοποίηση προγραμμάτων στον μάθημα
  - Υποστηρίζει δομημένο προγραμματισμό
  - Αποτελεσματική σε παραγωγή αξιόπιστων και γρήγορων σε εκτέλεση προγράμματα
  - Ευρέως διαδομένη

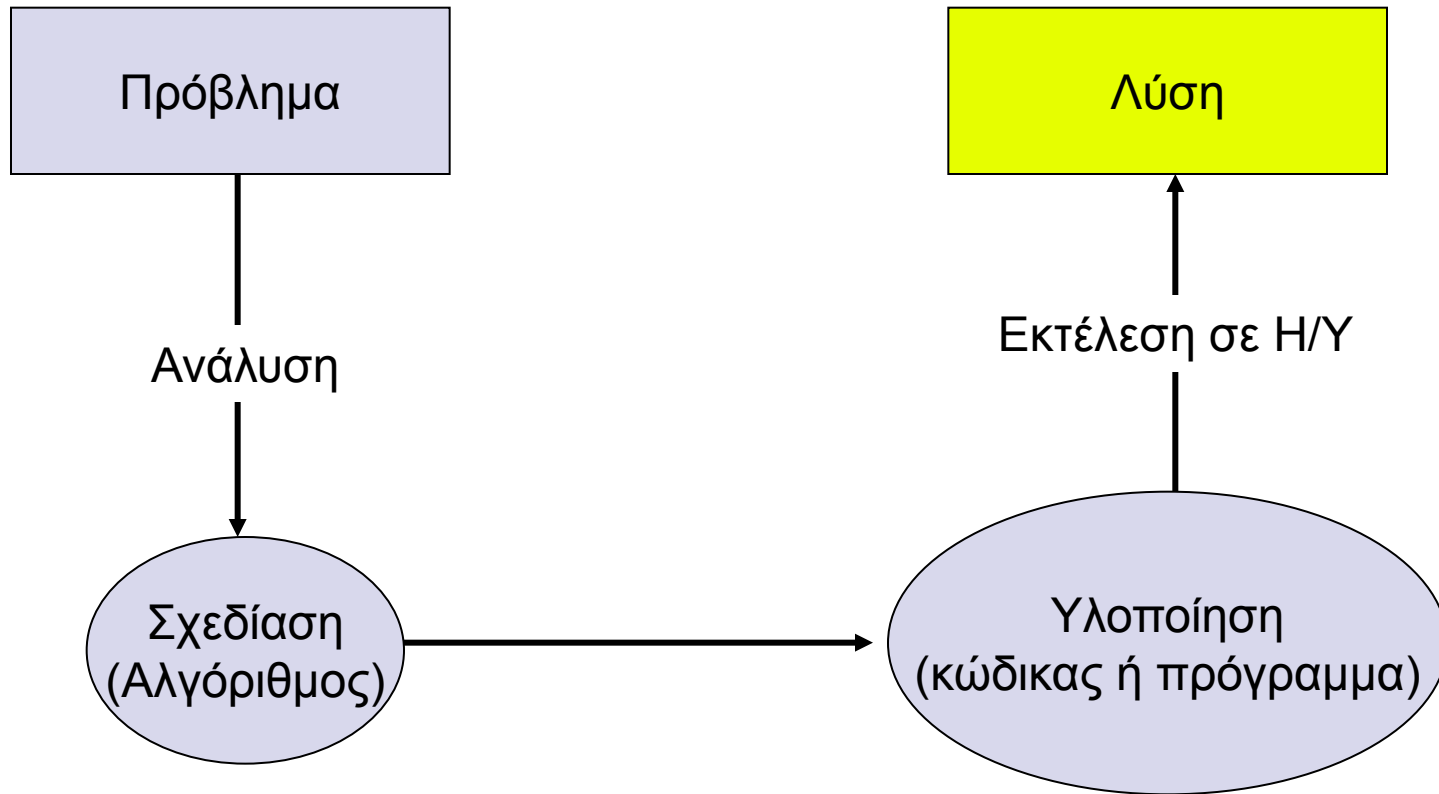
Παράδειγμα

- Πρόβλημα
Να βρεθεί ο μέσος όρος N πραγματικών αριθμών
- Ανάλυση
  - Δεδομένα: οι αριθμοί $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \dots, \alpha_N$
  - Ζητούμενο: ο μέσος όρος
- Σχεδίαση – Αλγόριθμος
  - Διάβασε τα δεδομένα
  - Υπολόγισε το μέσο όρο
  - Εκτύπωσε το αποτέλεσμα στην οθόνη

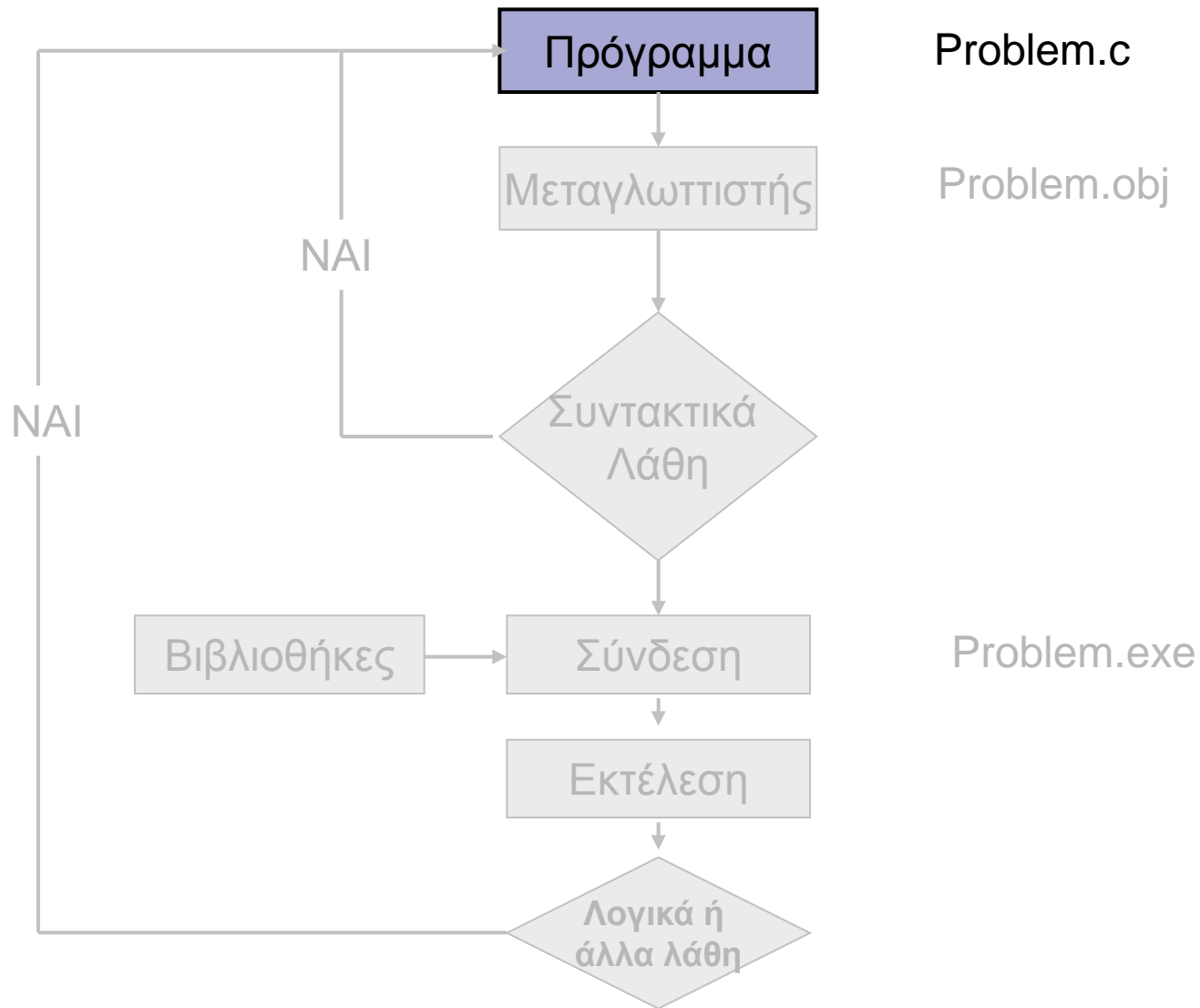
Παράδειγμα

- Σχεδίαση – Αλγόριθμος
  - Θέσε τη τιμή μηδέν στο Σ
  - Επανάλαβε το παρακάτω N φορές
    - διάβασε ένα αριθμό από τα δεδομένα και πρόσθεσε τον στο άθροισμα Σ
  - Διαίρεσε το άθροισμα Σ με το πλήθος των τιμών N και καταχώρησε το αποτέλεσμα στο MO
($MO = \Sigma / N$)
  - Εκτύπωσε τη τιμή MO

Από το Πρόβλημα στο Πρόγραμμα

Κύκλος Υλοποίησης

Πηγαίο Πρόγραμμα

- Είναι το αρχικό πρόγραμμα που γράφεται από τον προγραμματιστή (source code)
- Για τη σύνταξή του απαιτείται απλά ένας κειμενογράφος (editor)
- Στη γλώσσα προγραμματισμού C αποθηκεύεται σαν αρχείο με κατάληξη **.c**

Παράδειγμα

- Υλοποίηση – Πρόγραμμα

```
/******
```

```
Eyresh mesou orou 5 arithmwn
```

```
*****/
```

```
#include <stdlib.h>
```

```
#include <stdio.h>
```

```
main()
```

```
{
```

```
    float s=0, a, mo;    // Orismos metablhtwn mo: mesos oros, s: a8roisma
```

```
    int i,N=5;          // Plh8os ari8mwn
```

```
    for (i=1;i<=N;i++)
```

```
    {
```

```
        printf("Type a number: ");
```

```
        scanf("%f",&a);    // Eisodos ari8mwn
```

```
        s += a;            //Pros8esh ari8mou sto a8roisma
```

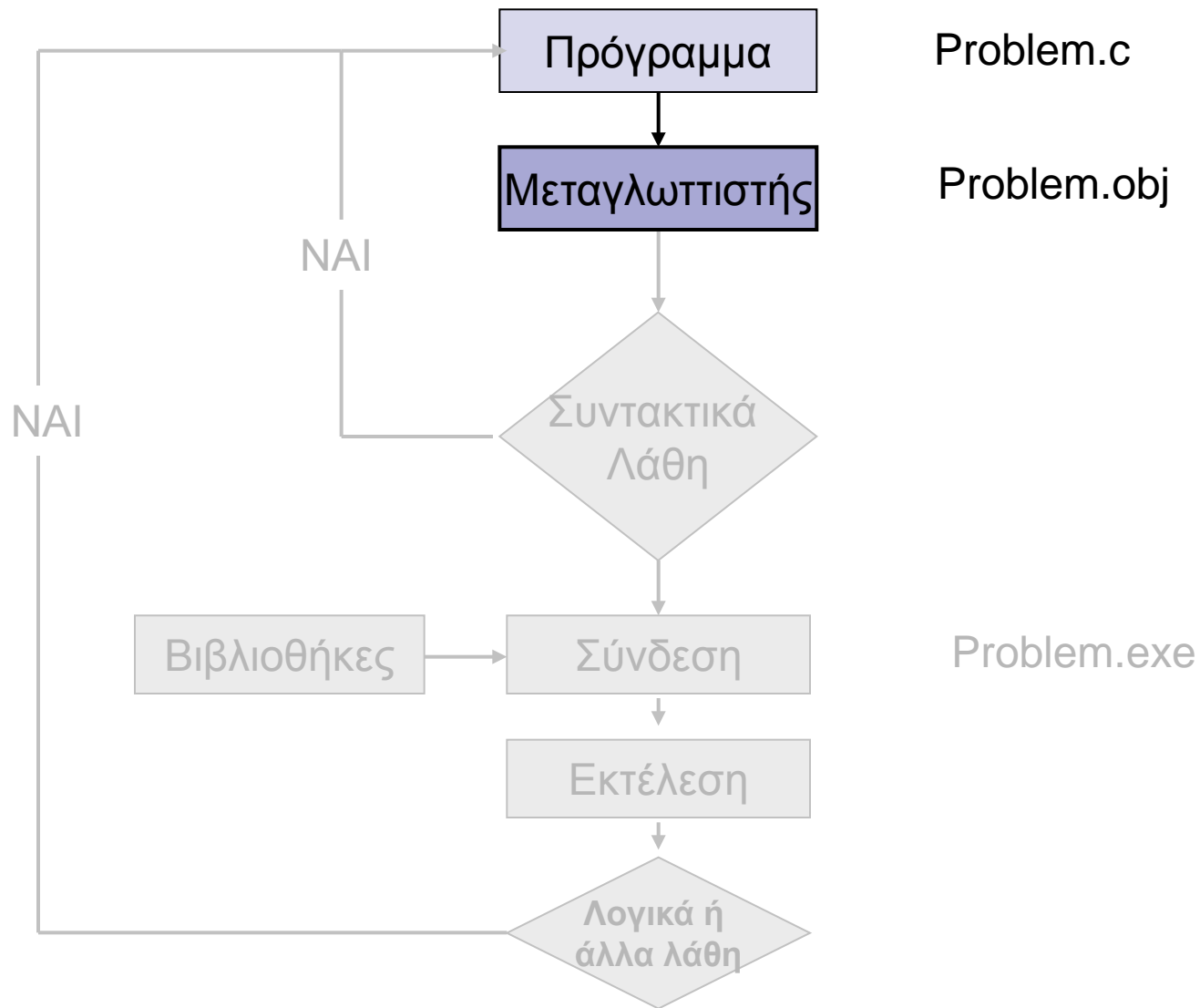
```
    }
```

```
    mo=s/N;                //Ypologismos Mesou Orou
```

```
    printf("MO = %f \n",mo);    //Emfanish apotelesmatos
```

```
}
```

Κύκλος Υλοποίησης

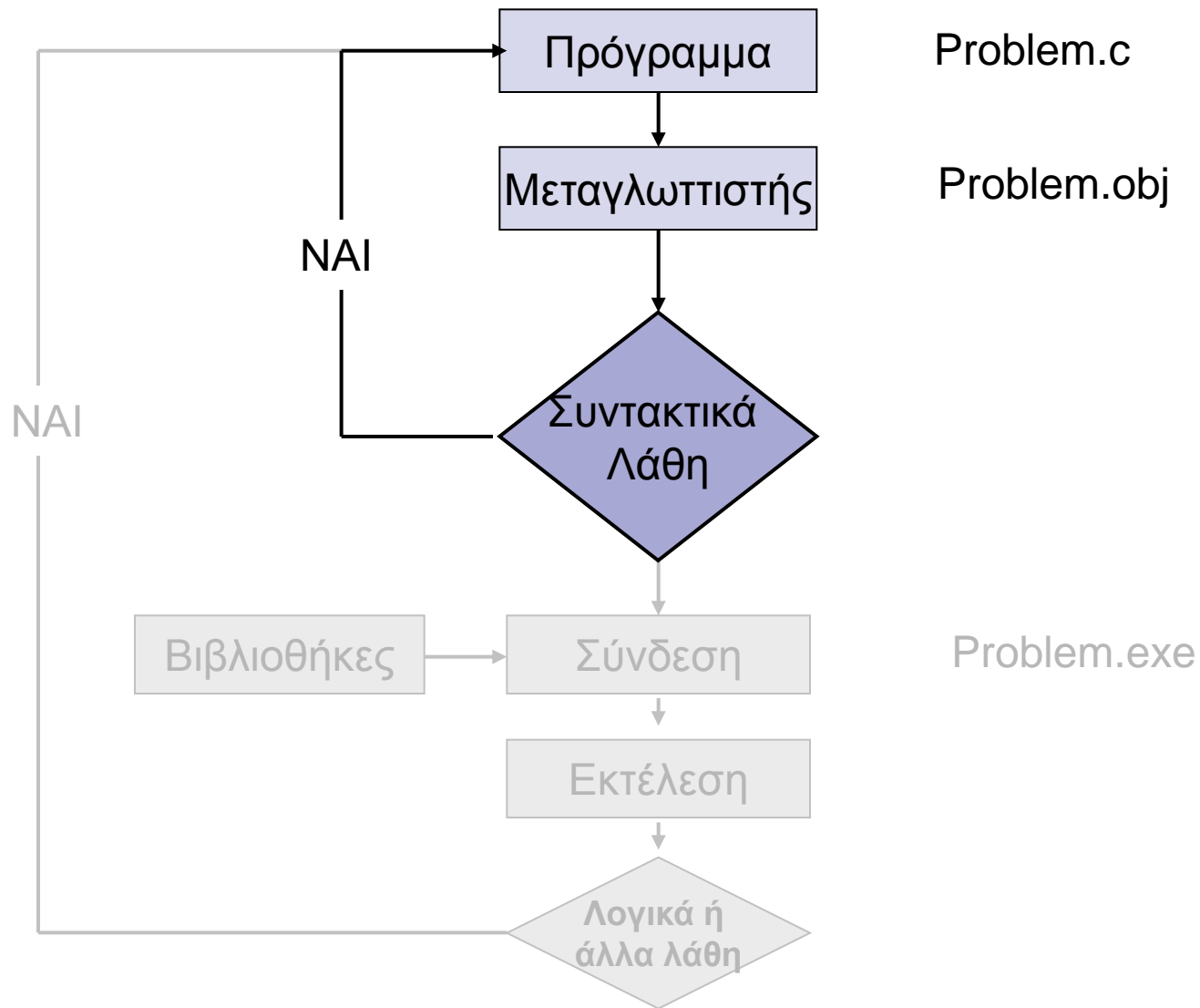
Μεταγλωττιστής (Compiler)

- Οι υπολογιστές δεν κατανοούν καμία φυσική γλώσσα ή γλώσσα προγραμματισμού υψηλού επιπέδου
- Αντιλαμβάνονται μόνο Εντολές, διευθύνσεις μνήμης, δεδομένα ..... ΟΛΑ σε δυαδική μορφή
- Χρειάζεται μετατροπή του κώδικα που γράφεται σε γλώσσα προγραμματισμού σε μια μορφή που να μπορεί να εκτελεστεί από τον υπολογιστή
- Απαιτείται η χρήση ενός ειδικού προγράμματος, του **μεταγλωττιστή**

Μεταγλωττιστής (Compiler)

- Είναι ένα πρόγραμμα που δέχεται σαν είσοδο ένα **πρόγραμμα** σε μία γλώσσα προγραμματισμού και παράγει ένα ισοδύναμο πρόγραμμα σε **γλώσσα μηχανής** (εντολές σε δυαδική μορφή τις οποίες μπορεί να εκτελέσει ο υπολογιστής)
- Το αποτέλεσμα της μεταγλώττισης είναι ο αντικειμενικός κώδικας ή κώδικας αντικείμενο (αρχείο με κατάληξη **.obj**)
- Στο στάδιο της μεταγλώττισης γίνεται και η εκσφαλμάτωση
- Το πρόγραμμα που παράγει ο μεταγλωττιστής δεν είναι εκτελέσιμο

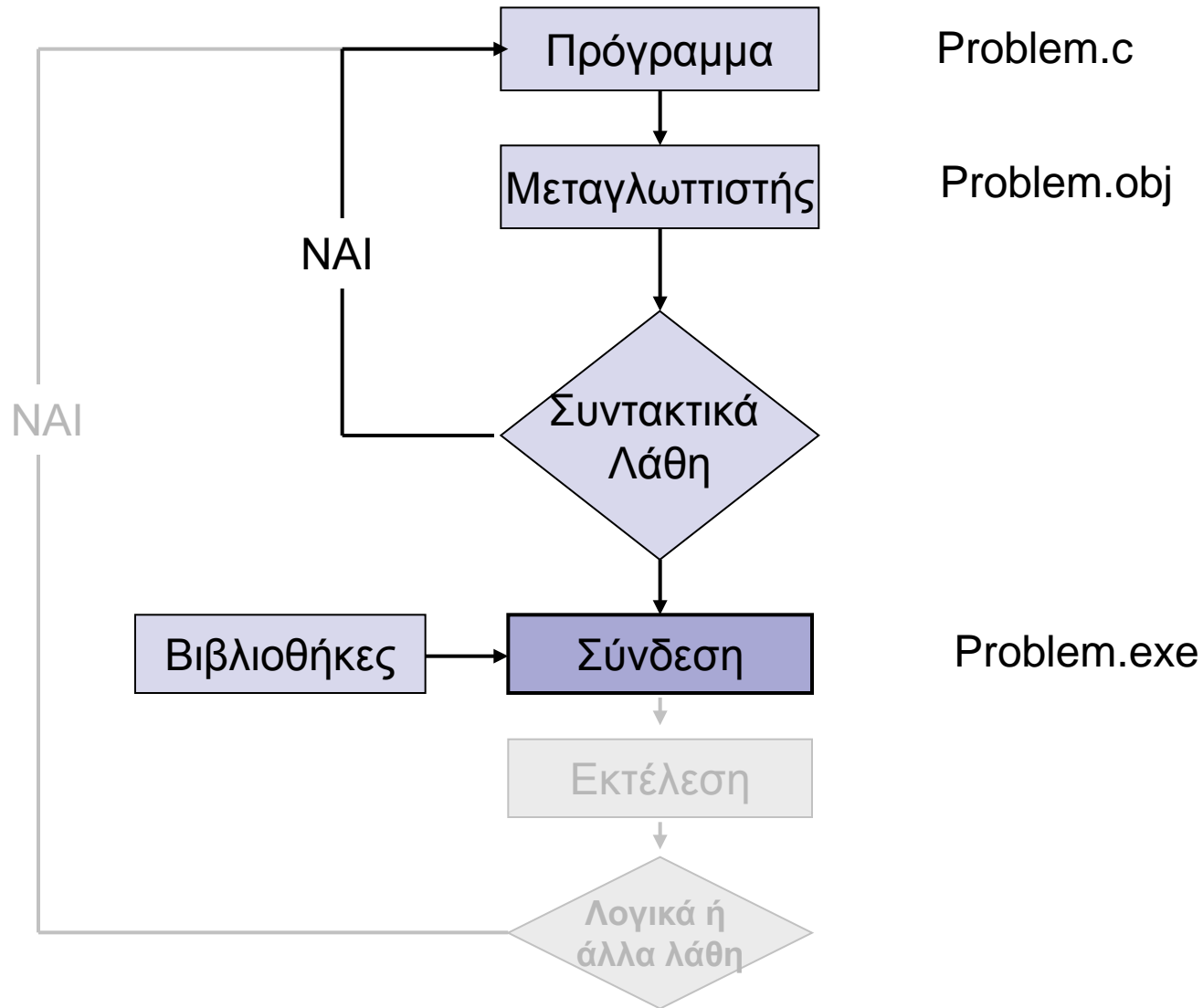
Κύκλος Υλοποίησης

Εκσφαλμάτωση

- Τα λάθη που μπορεί να υπάρξουν σε ένα πρόγραμμα είναι
  - **Συντακτικά:** τα λάθη αυτά ανιχνεύονται από το μεταγλωττιστή και εμφανίζεται κατάλληλο διαγνωστικό μήνυμα
  - **Λογικά:** τα λάθη αυτά εμφανίζονται από το προγραμματιστή κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της εκτέλεσης του προγράμματος

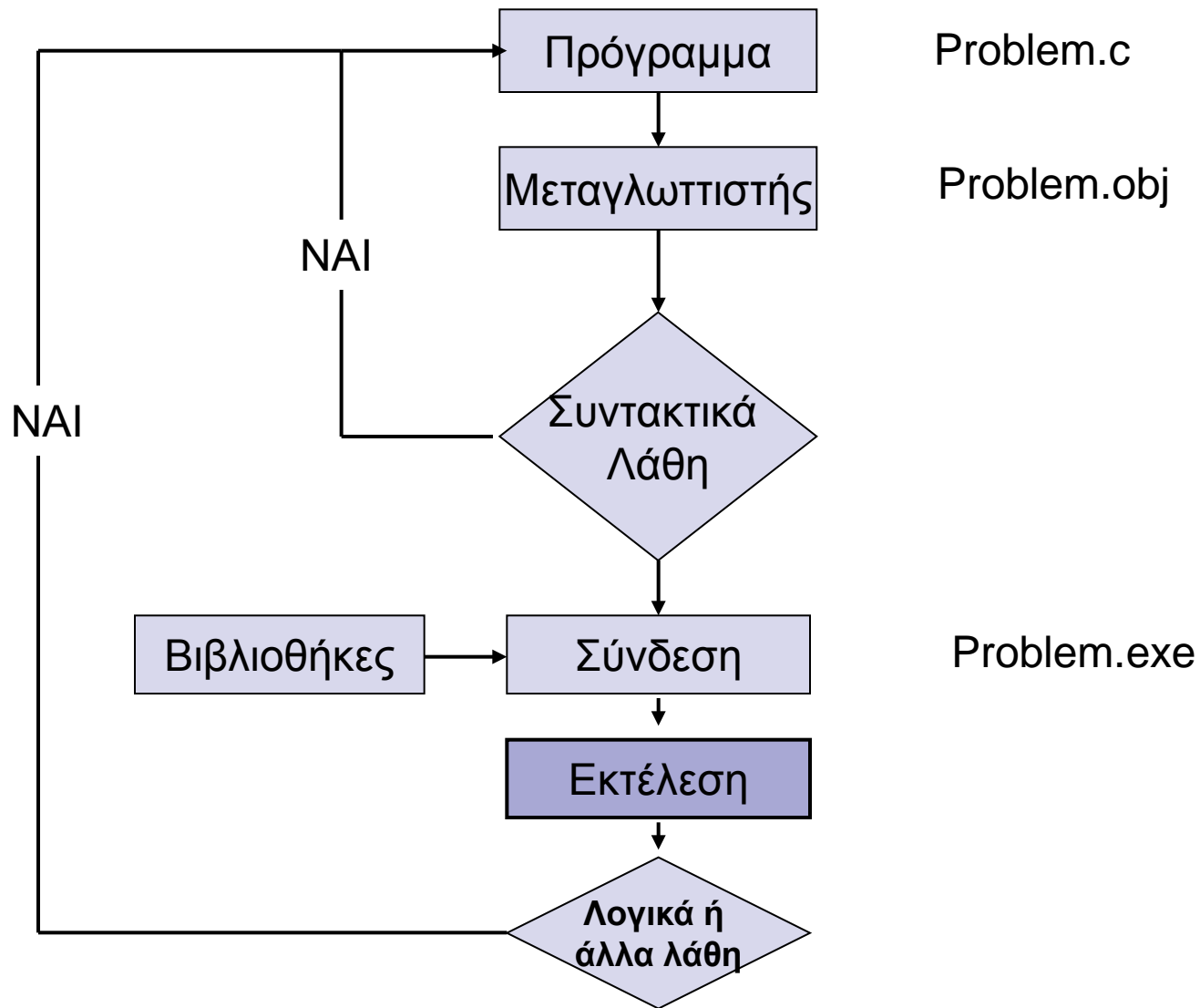
Κύκλος Υλοποίησης

Συνδέτης (Linker)

- Είναι ένα ειδικό πρόγραμμα που συνδέει το αντικείμενο πρόγραμμα με άλλα τμήματα προγράμματος που βρίσκονται στις βιβλιοθήκες της γλώσσας ή τα έχει γράψει ο προγραμματιστής
- Το αποτέλεσμα είναι το τελικό εκτελέσιμο πρόγραμμα (executable)

Κύκλος Υλοποίησης

Εισαγωγή σε περιβάλλον προγραμματισμού (IDE)

- IDE : Integrated Development Environment
Code::Blocks

<http://www.codeblocks.org/>

Νέο Πρόγραμμα

- Δημιουργήστε ένα νέο project με τίτλο

MesosOros

Αποθήκευση στον φάκελο

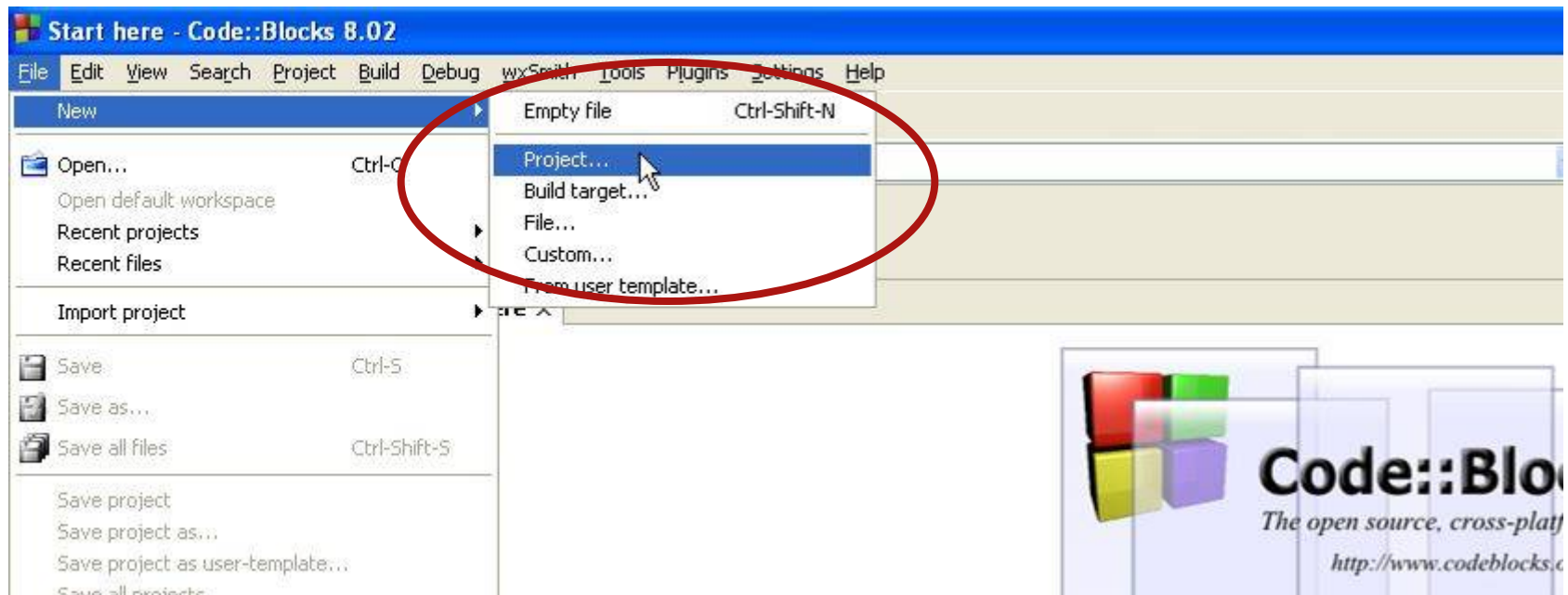
Domimenos_AMxxx\05_10_2010

όπου xxx το Α.Μ. Σας

π.χ. Domimenos_AM50\05_10_2010

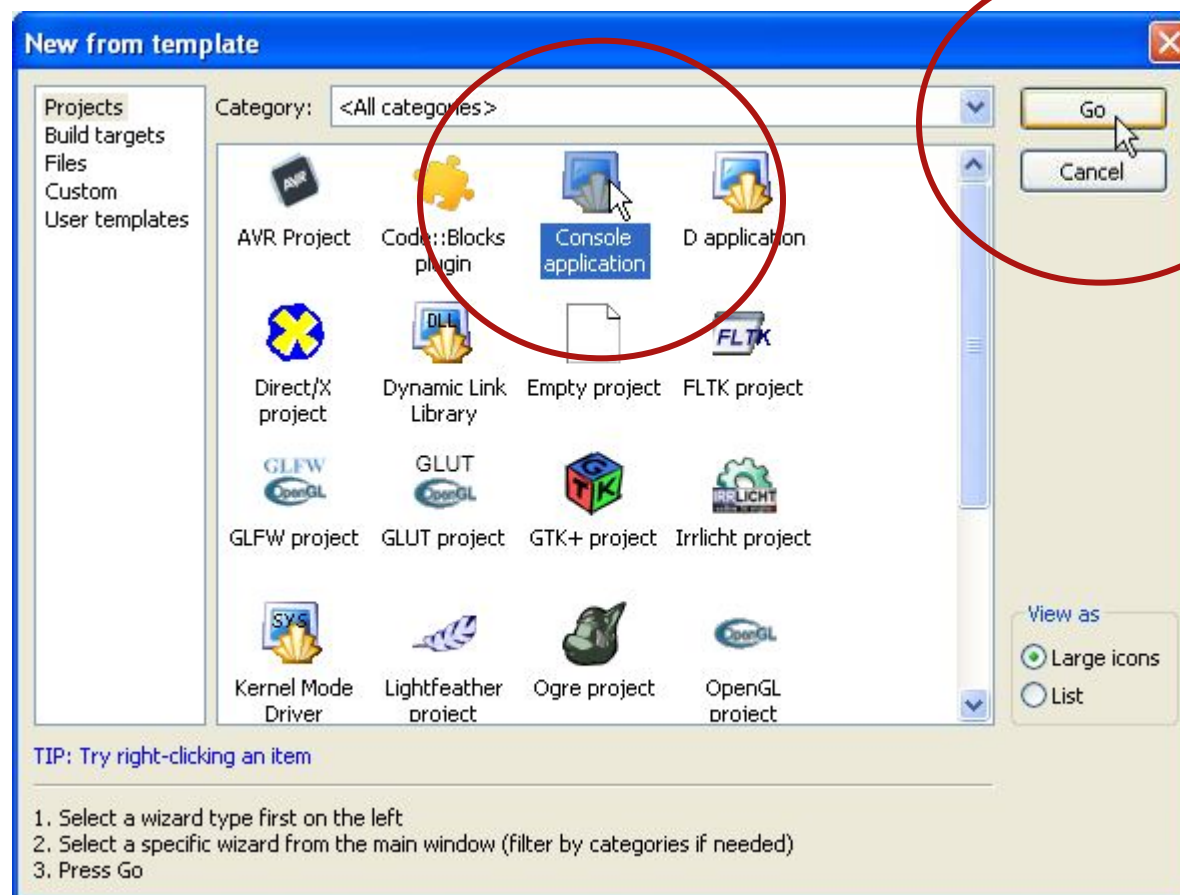
Code::Blocks

- Δημιουργία ενός νέου προγράμματος (Project)
  - Δημιουργούνται αυτόματα όλα τα αρχεία που σχετίζονται με ένα πρόγραμμα

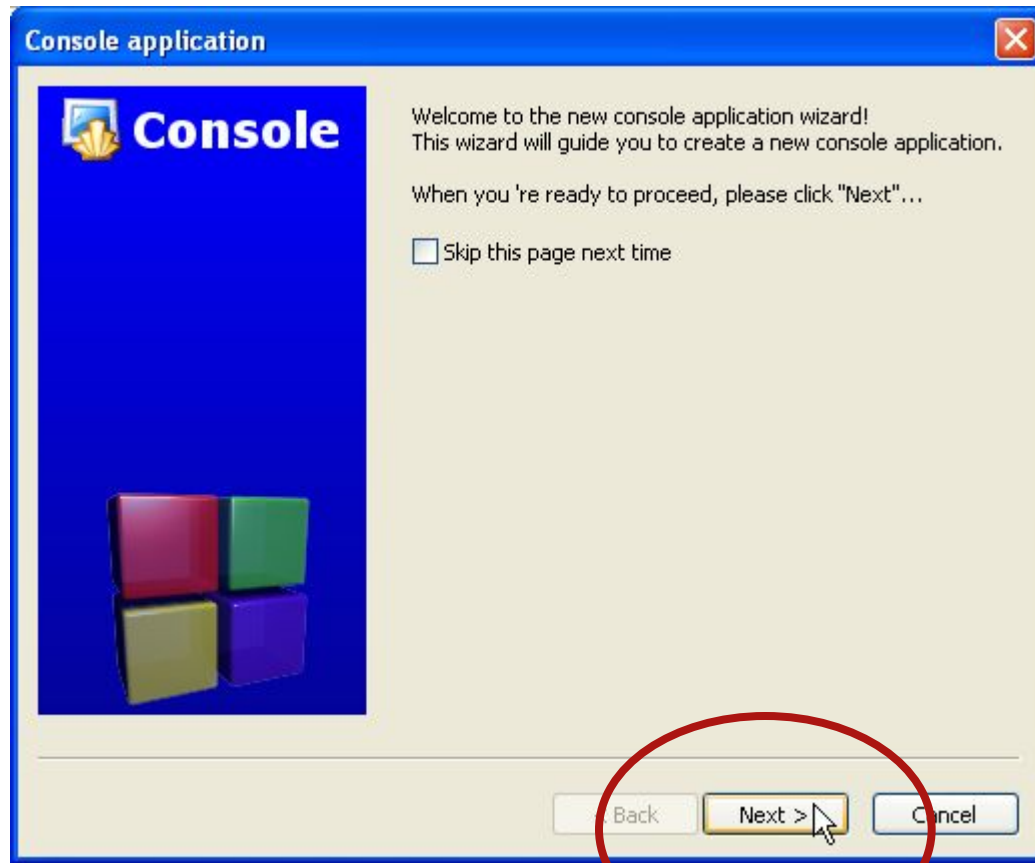

Code::Blocks

- Επιλογή τύπου εφαρμογής

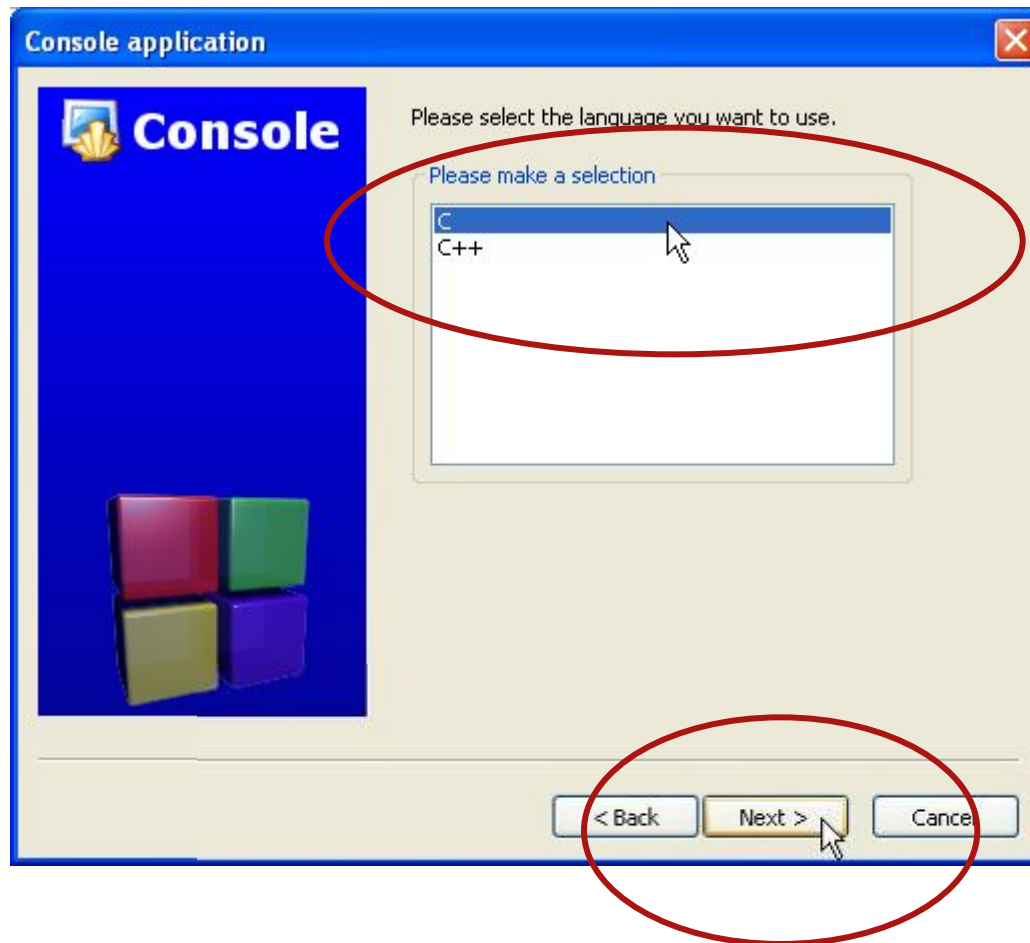

Code::Blocks

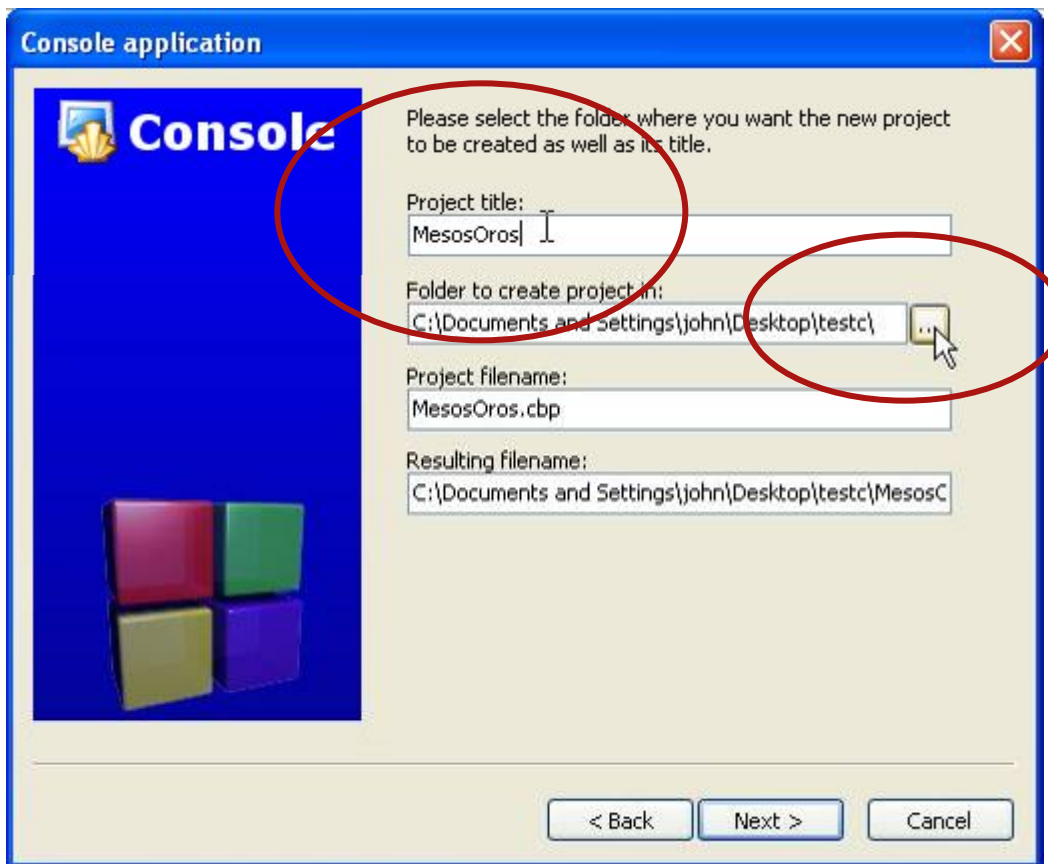
Code::Blocks

- Επιλογή γλώσσας προγραμματισμού

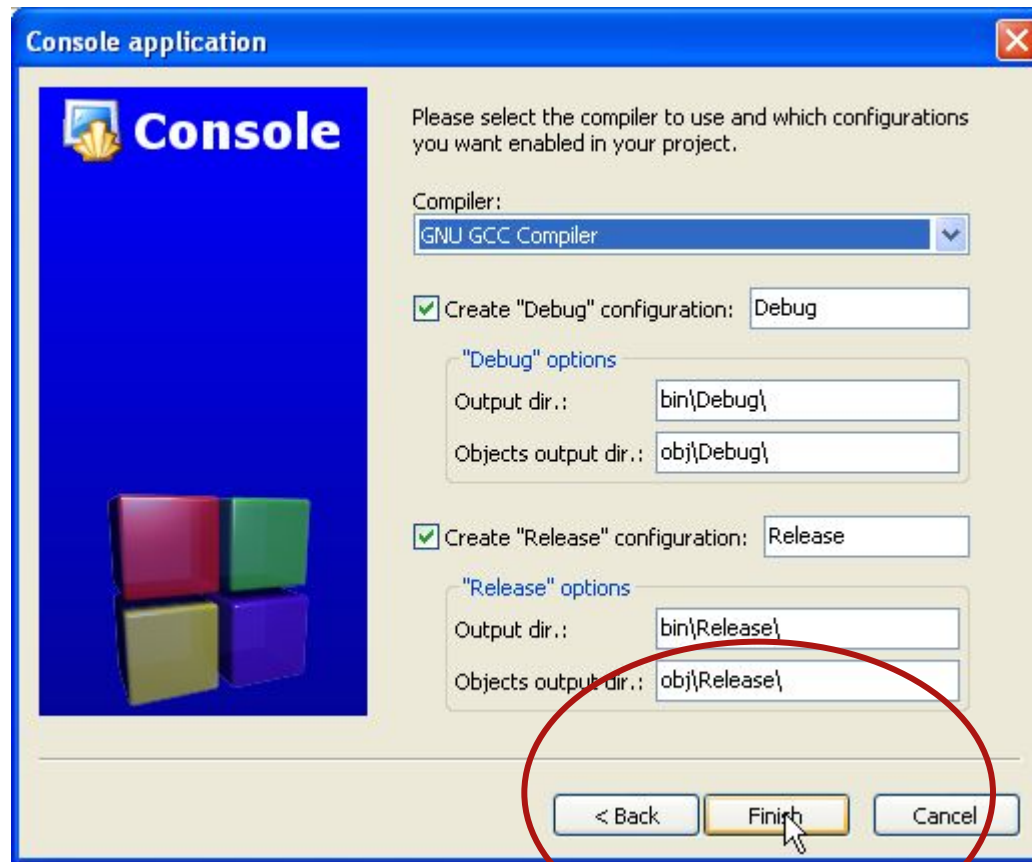

Code::Blocks

- Δώστε όνομα στο πρόγραμμά σας
- Επιλέξτε φάκελο

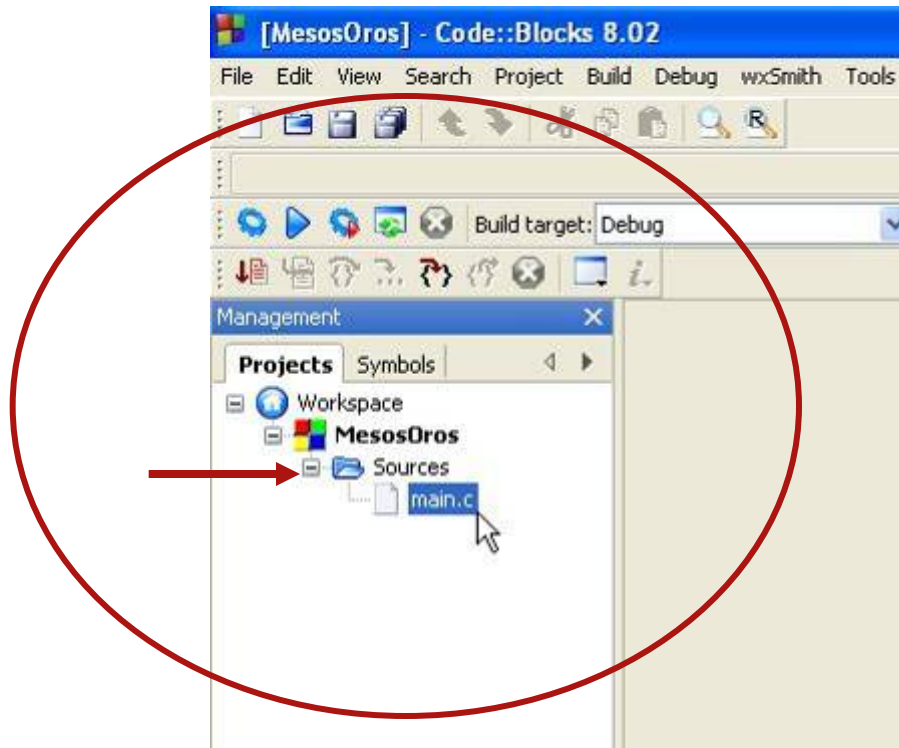

Code::Blocks

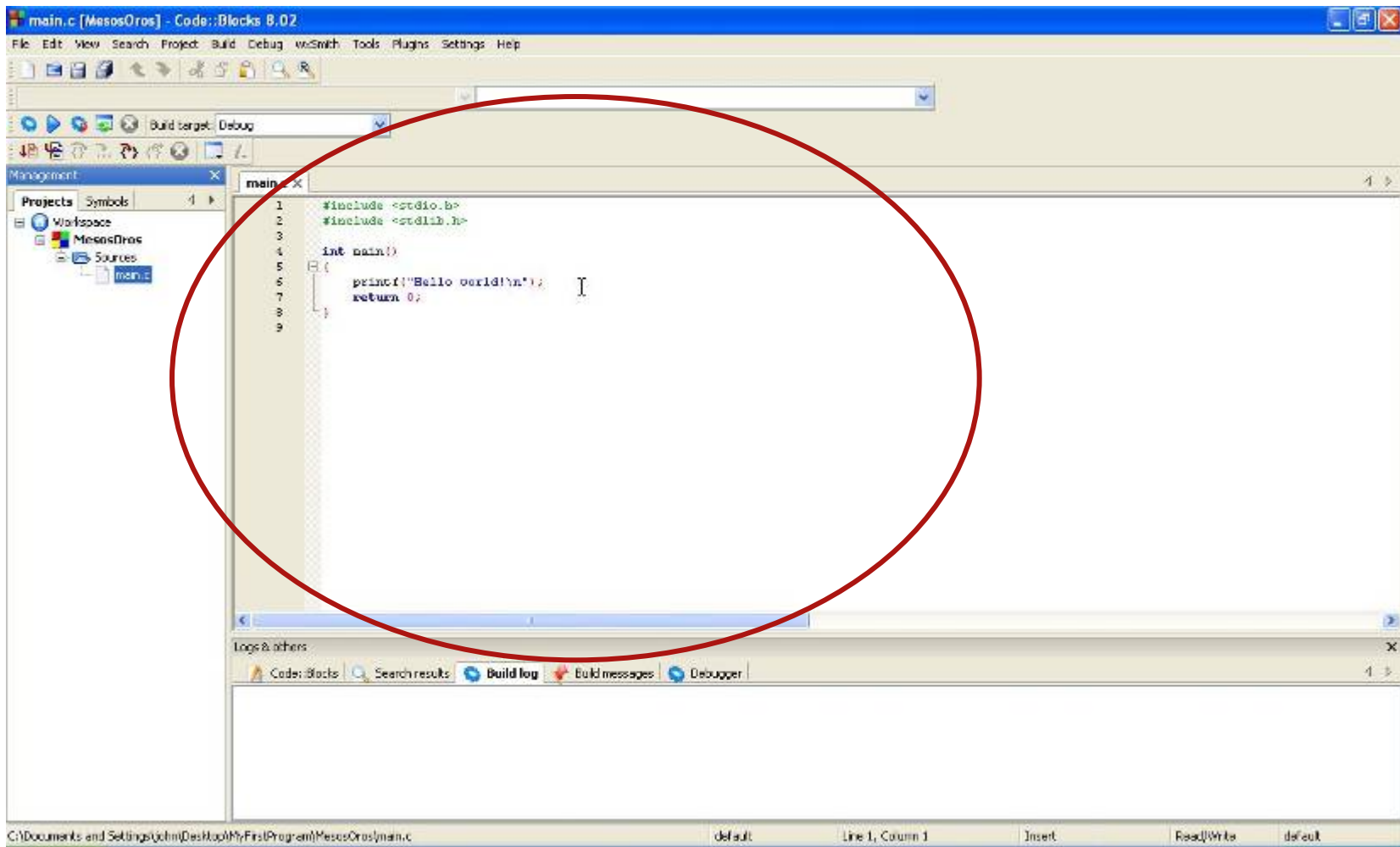
Code::Blocks

- Επιλέξτε το αρχείο main.c με διπλό κλικ

Code::Blocks

- Παράδειγμα προγράμματος

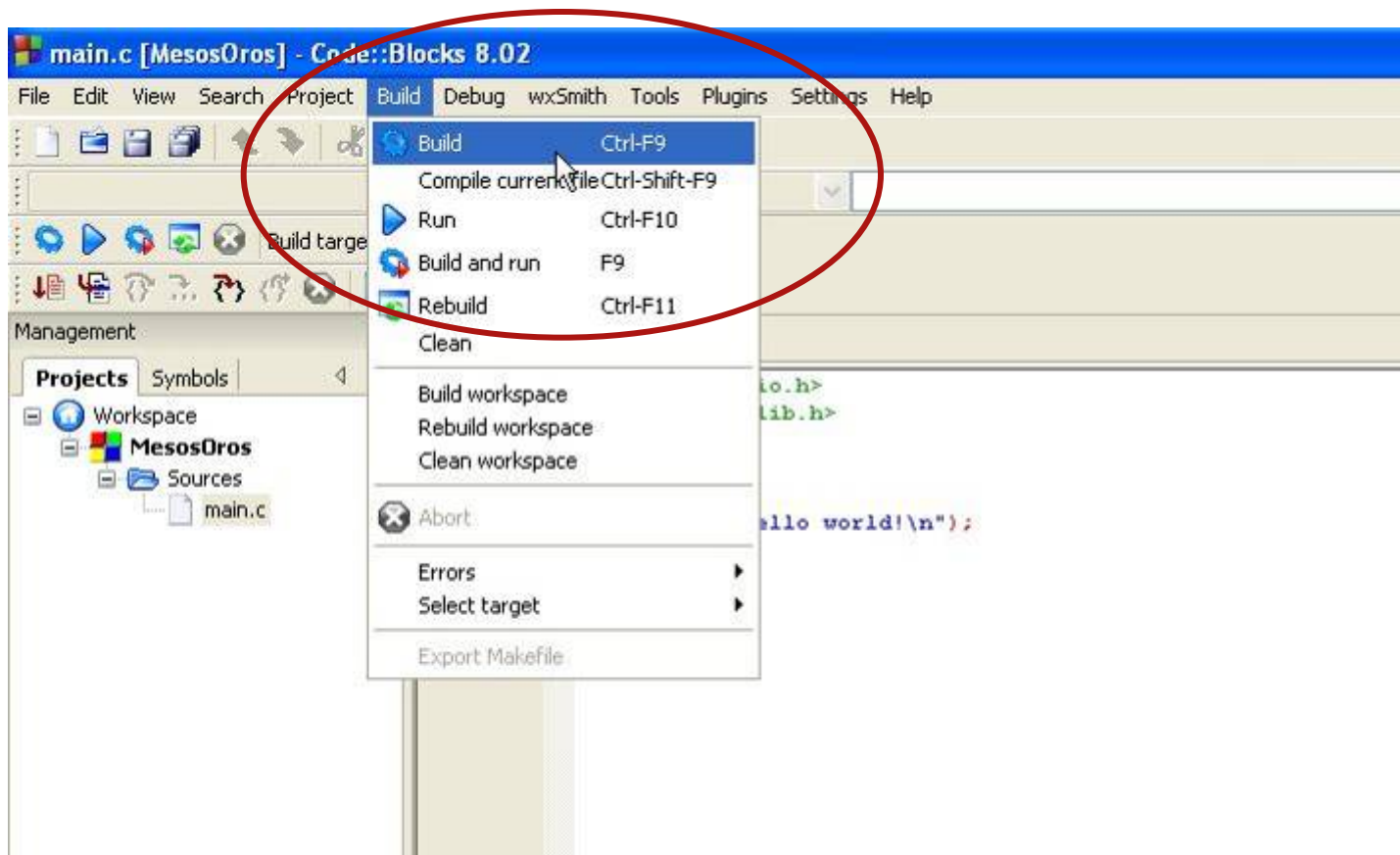
The screenshot shows the Code::Blocks IDE interface. The main editor window displays the following C code:

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 int main()
5 {
6     printf("Hello world!\n");
7     return 0;
8 }
9
```

The code is highlighted with a red oval. The IDE interface includes a menu bar (File, Edit, View, Search, Project, Build, Debug, Window, Tools, Plugins, Settings, Help), a toolbar, a Management panel on the left with a Project Explorer showing 'Workspace', 'MesosOros', 'Sources', and 'main.c', and a status bar at the bottom indicating the current file path and cursor position.

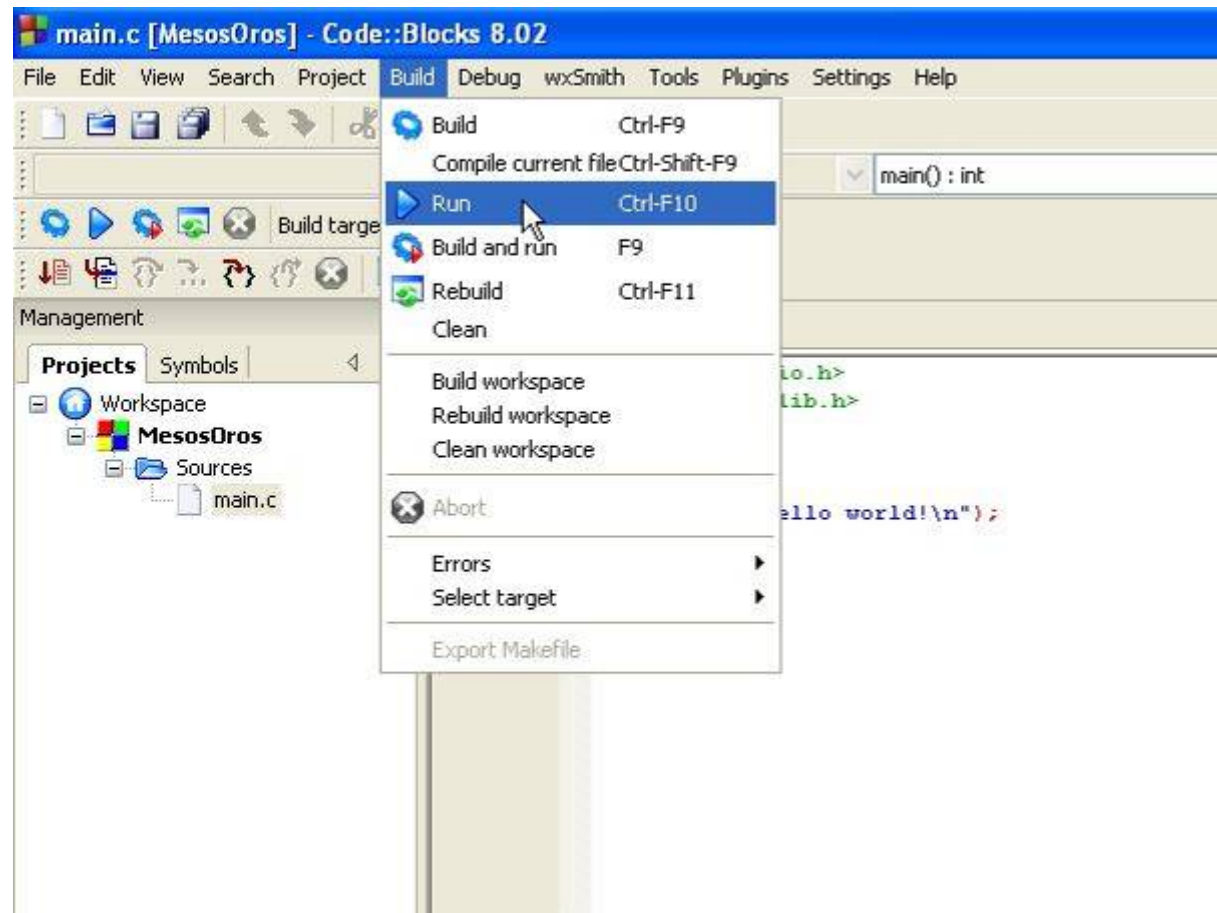
Code::Blocks

- Επιλέξτε Build να παραχθεί το εκτελέσιμο

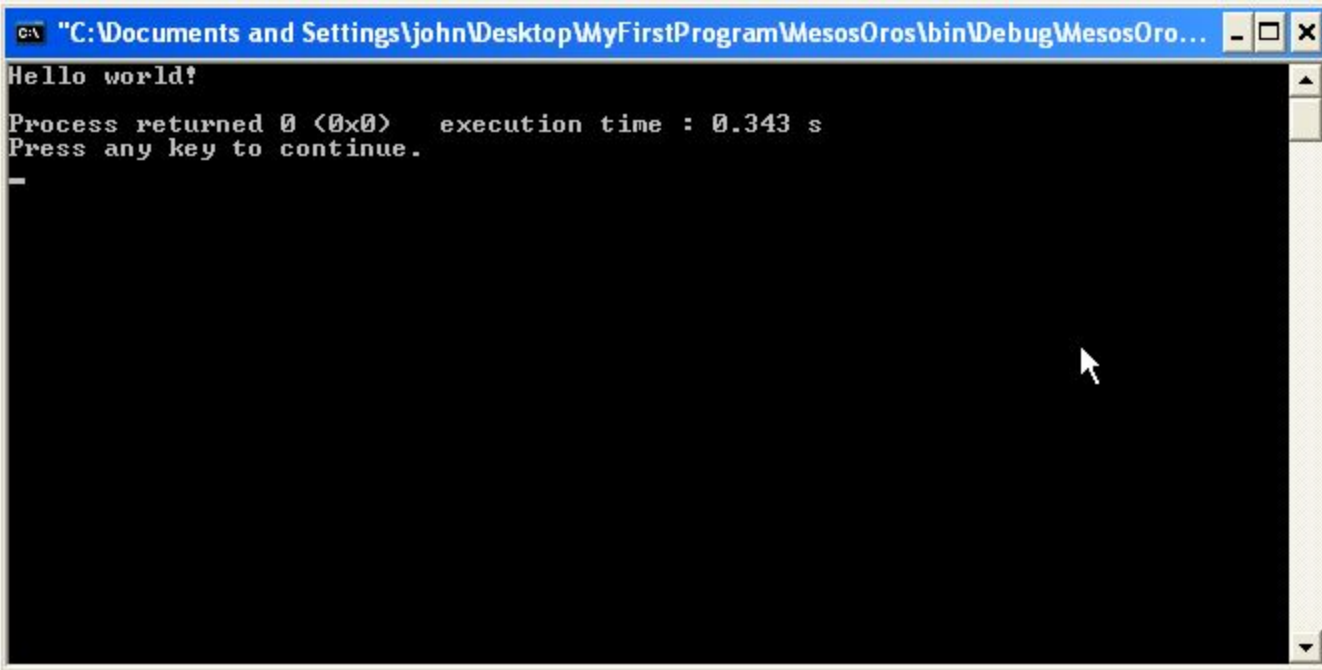

Code::Blocks

- Επιλέξτε Run ώστε να εκτελεστεί το πρόγραμμά σας

Code::Blocks


```
g++ "C:\Documents and Settings\john\Desktop\MyFirstProgram\MesosOros\bin\Debug\MesosOro...  
Hello world!  
Process returned 0 (0x0)   execution time : 0.343 s  
Press any key to continue.  
-
```

Code::Blocks

- Γράψτε το παρακάτω πρόγραμμα μεταγλωττίστε το και τρέξτε το εκτελέσιμο

```
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>

main{
{
    float s = 0, a, mo;
    int i, N = 6;
    for ( i=1; i<=N; i++ )
    {
        printf( " Type a number: " );
        scanf( " %f " , &a );
        s += a;
    }
    mo = s / N;
    printf( " MO = %f " , mo );
}
```